

горе по небето или долу по земята, да гледа какви чудосии ставатъ по свѣта. Само кога спи човѣкъ, сѣнката му е въ общение съ задгробния животъ и обитателитѣ му, та вижда какво се върши тамъ. Като се върне, тя разказва това на тѣлото, но то или не запомня разказаното, или не разбира значението му. Това вече е работа на съногълкувателитѣ Сладко спятъ децата и хора, които нѣматъ грижи; безпокойно спятъ ония, които иматъ голѣми грижи или тежки грѣхове. Който е много грѣшенъ, а сѣнката му пжтува, то дяволтъ влиза въ тѣлото му и го разкарва навредъ, дори и тамъ дето обикновено той не може да престъпа. Човѣкъ който спи тежко, като закланъ, не бива да се буди съ блѣсканица и ританица, защото може или самъ той да пострада или другиму да напакости; такъвъ може и да подлудѣе даже.

## С М Ъ Р Т Ъ .

Човѣкъ умира тогава, когато му е орисано (предопредѣлено), или, както се изразява народътъ въ подобни случаи — когато му дойде умирачката. Щомъ дойде това време, човѣкъ почва да бере душа, т. е. сѣнката и дѣхътъ почватъ да се свличатъ къмъ устата, презъ дето тѣ напускатъ тѣлото. На душата не се иска доброволно да напусне тѣлото. Тогава именно се явява надъ умирающия Архангелъ Михаилъ, който я помамва съ златна ябълка, тя излиза и той пресича пжтя ѝ съ мечъ си, за да се не връща вече назадъ. За това именно Архангелъ Михаилъ си е спечелилъ прозвището Душевадникъ.

Ако умрелиятъ е праведенъ, то ангелтъ му нашепнува пѣсни, чрезъ които облекчава предсмъртнитѣ му страдания. Ако ли е грѣховенъ, дяволтъ му се явява въ образа на различни животни, които го смущаватъ и правятъ мжчителни последнитѣ му минути.

Едно време били умирали така; ще те викнатъ изъ задъ рида, ще идешъ и нѣма вече да се върнешъ. Единъ човѣкъ искалъ да не изпълни това и казалъ: „Не веднажъ, а сто пжти да ме повикатъ, нѣма да ида“. — „Тѣй се то не ходяло“, си рекли нѣкои на ума. Слуцило се тъкмо предъ Великденъ, той отишелъ да се